

# 1997 Darbe Yılı Panoraması

## Haksöz

### OCAK: Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği

Ülkenin üzerinde dolaşan kara bulutların nereye doğru yol alacağı 1997 Ocak ayı içerisinde daha bir netlik kazanmıştı. 5 Ocak'taki güdümlü Türk-İş Mitingi'nin bir "laiklik ve anti-seriatçılık" gösterisine dönüşmesinin ardından, 28 Aralık'ta başlatılan "Fadime Şahin ve Aczmendiler" operasyonu ülkenin gündemini öylesine kuşatmıştı ki, 9 Ocak'ta resmi gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği birçoğunun dikkatinden kaçıyor(!) O sıralarda tarikat liderlerine iftar yemeği veren, Başbakanlık Teftiş Kurulu raporuyla Susurluk bağlantılı olayların çete kapsamında değerlendirilmeyeceği sonucuna varan ve hatta Anayasalın 138. maddesine sığınarak(!) Susurluk'taki kaza ile ilgili haber ve yorumları durdurmayı amaçlayan RP ise, bu "örtük darbe"nin vehametini her ne hikmetse unutturmaya çalışıyordu. Aynı sıralarda, kendi kurdurduğu TBMM Susurluk kazasını araştırma komisyonu başkanı Mehmet Elkatmış, komisyona çağırdığı üst rütbeli askerlerden muhtıra ve tehdit niteliğinde mektuplar alıyordu. (28 Şubat kararlarını ve "kriz dönemlerinde dikkate alınacak" hususları bugün geline nokta (Aralık 97 itibariyle) tartışma konusu yapan, "MGK neden Susurluk'u gündeme getirmiyor?" deyip, "Savunan Adam'a övgüler düzen sağcı-muhafazakar kesimler ise, "Savunan Adamlar'ın o dönemde (Ocak 97) "Devlet içinde çete yoktur!", "Askerin Susurluk komisyonunda ne işi var? Niye gelsinler ki?" babından sarfettiği sözleri unutmuş görünüyorlar.)

KYM öyle basit ve geçirilecek bir olgu değildi. Her Aralık ayında dönemin başbakanlarına imzalatırılan olağan bir belge olduğu iddia edilse de, darbe öncesinde TSK'nın yapıp etmelerinin hukukiliğini tescil eden yasal-idari düzenlemelere gidildiği bir vakıydı. OHAL'i kaldıracağını iddia eden Erbakan ise, bu yeni darbe yönetmeliğiyle Olağanüstü Hali ülkenin hemen her yerine taşımış oluyordu.

Darbe yönetmeliğine sayfalarında yer vermeyen Kartel Medyası'ndan, sadece 11 Ocak tarihli Radikal gazetesinde, "Darbe Otomatiğe Bağlanıyor" başlıklı bir haber yayımlanıyor ve olağanüstü bir duruma geçildiği adeta bu gazeteyle kamuoyuna duyuruluyordu. Aynı gazetede "MGK'ya Darbe Yetkisi" sürmanşetten duyurulurken, "Sivil Olağanüstü Yönetim", "İktidar Resmen MGK'nın", "Örtülü Sıkıyönetim" gibi yorumlar da sadece Demokrasi ve Emek gazetelerinde konu ediliyordu.

28 Şubat Kararları'nın startını veren bu yönetmelikle, MGK sistemin bütünü, yani siyasetten ekonomiye, hükümetten parlamentoya kadar en geniş yetkilerle donatılıyor, Başbakan MGK Genel Sekreteri'nin gölgesi durumuna getiriliyor, Milli Savunma Genelkurmay'a, Hükümet Milli Güvenlik Kurulu'na bağlanıyor Meclis de tamamen TSK'nın "Yasama Organı"na dönüştürülüyordu.

Nitekim KYM'nin 6. maddesinin (b) fıkrası; "BKYM, kriz emarelerinin belirmesi ve başlaması ile birlikte ilgili organlardan birinin (MGK, Bakanlar Kurulu, Krizden Sorumlu Devlet Bakanı, MGK Genel Sekreteri) teklifi ile Başbakan'ın direktifi ile faaliyete geçer" deniliyordu. Buradaki esas ilgili iki organ MGK ve MGK Gen. Sek. idi. Zira KYM Yönetmeliği bu konuda 1976 yılında yayımlanan Buhran Değerlendirme Kurulu kurulması kararını da yürürlükten "gizli" olarak kaldırıyor ve bunu resmi gazetede yayımlamıyordu.

Yönetmeliğin "ağır ekonomik bunalımlar"la ilgili bölümüne yönelik ise tek eleştiri Dünya Gazetesi köşe yazarı Osman S. Arolat'tan geliyordu. (13 Ocak s. 7, "Askerin Ekonomide İş Ne?")

Dergimizin bu sayısında ise, "CIA ve Yerli Şubeleri" ve "MGK Devlettir" yazıları yanında, Susurluk olayının üzerine gidilmesi çağrımız, gündem yazımızı oluşturuyordu.

### **ŞUBAT: Sincan'da Yürütülen Tanklar ve 28 Şubat Kararları**

Düzenin RP nezdinde müslümanlara yönelik kuşatmaları artarak devam ediyordu. Aczmendiler, vakıflar derken Sincan'da yürütülen tanklar ve 28 Şubat kararları, bu kararları harfi harfine uygulayacak bir "geçiş rejimi" kuruluncaya dek izlenecek süreci ve bu sürecin yol ve yöntemlerini belirleyen bir dönüm noktasına işaret ediyordu.

Bu, yaklaşık 8 aydır, RP'nin binbir denetimden süzülerek gelmesine ve yasal-siyasi düzenlemelerle mutlak bir sınırlamaya tabi tutulmasına rağmen, yeterince bağımlı görülmedikleri için "Zinde Güçler" tarafından sürekli hırpalanan ve güçsüzleştirilen bir sürecin ardından gerçekleşen "rejime çeki-düzen verme" operasyonunu simgeliyordu.

Kemalist sendikalar, TÜSİAD ve Kartel Medyası'nın aynı kulvarda yaptıkları "darbe çığırtkanlıkları"nın üzerine tuz biber eken Sincan olayları, TCK. 312 ve 169. maddelerin gölgesinde onay buluyor; RP'nin İslami kamuoyundaki genel panik havası ve sinmişlik psikolojisini besleyen edilgen ve pısırik tavrı da durumun meşrulaşmasını sağlayan bir teslimiyeti ifade ediyordu.

Her dem "demokrasi" havariliği yapan güçler BKYMY'nin onaylandığı dönemde içine düştükleri suskunluğu bu defa bozuyor, gerilim senaryolarının figüranlığı konumuna hızlı bir geçiş yapıyorlardı;

Doğan Güreş'in "Başlan Ezilir" diye başlattığı senfoniye koro halinde katılan bu güruh; "Şeriat'ın Gölgesi Sincan'a Düştü" "Türkiye İran Olmayacak" "Sincan'da Tanklı Uyarı"

"Sincan Manevrası İktidarı Sarstı" kabilinden, hak ve adalet sınırlarını parçalayan ama "güç"e teslim olan Vaveylacı" konumlarını pekiştiriyorlardı.

Asfaltları tanklarla çiğneyenleri "demokratik balyoz sahipleri" olarak niteleyenler artık sadece sol kemalistlerle sınırlı kalmıyor, "liberalliği" kimseye kaptırmayan "sivilleşme" yanlıları da bu "çekidüzen verme" operasyonunun levazımatçıları gibi hareket ediyorlardı.

Böylelikle "Kudüs Günü" münasebetiyle düzenlenen bir "anma gecesi"nden bir örgüt ve bu örgütün Türkiye taşeronu konumunda bulunan şahıslar(!), tereyağından kıl çekercesine gerçekleştirilen başarılı bir operasyonla yakalanıp(!), kamuoyuna ifşa ediliyorlardı.

Ve artık sıra, bu ortamda var olan korku ve sinmişlik halinden de faydalanarak, meşhur MGK kararlarını imzalatmak ve uygulamaya geçirmeye geliyordu.

18 maddelik 28 Şubat kararları, Türkiye siyasi tarihinde bir dönüm noktasını simgeliyordu. TC rejimi kurulduğundan ve taşlarını yerine oturttuğundan beri ilk defa, sinik ve kimliksiz bir tarzda da olsa İslamcı muhalefet, rejimin ciddi bir krizi haline geliyor ve siyasi iradeyi tamamen MGK'nın ellerine bırakan süreç böylelikle başlamış oluyordu.

Erbakan'ın bu kararları Meclis'e havale etme ve sorumluluğu üzerinden atma atraksiyonu, önce "sivil"lerden tepki görüyor ve dönemin Meclis başkanı Mustafa Kalemli, "böyle bir girişimin sakınca doğuracağı, bugüne kadar böyle bir teamülün işlemediğine" yönelik açıklamalarda bulunuyordu. RP'li milletvekili Mustafa Kamalak'ın deyimiyle "Gölge'nin koyulaştığı ve meşrulaştığı" bu süreç, Kartel Medyasının da "MGK Anayasal hakkını kullanıyor" nitelemesiyle onaylanıyordu.

Dergimizin Şubat sayısında Susurluk Batağı'na saplanan sistemin darbe tehditleri gündem yazısında işleniyordu. "Egemenlerin Darbe Sopası" başlıklı dergi kapağı ve "Krizlerin Reçetesi: MGK" adlı yazı ise 28 Şubat kararlarından önce cuntacı eğilimin adresini gösteriyordu.

### **MART: Gölge Koyulaşıyor**

Refahyol Koalisyonu'nun kurulduğu andan itibaren ortaya konan politikalarla rejim, İslami gelişimi tam bir kuşatma altına alıyordu. Mart ayına kadar geçen süreç içerisinde bu alanda oldukça yol katedilmiş, her gün yeni bir cephe açmak suretiyle, düzenin gücü muhalif potansiyel üzerinde tam bir baskı unsuru olarak çalışmaya devam etmişti.

TCK. 312 yeterli derecede boşluğu doldursa da, yetmemiş olacak ki 163. maddenin yeniden ihdası tartışmalarından, çarşafli-sarıklı toplama operasyonlarına; pompalı tüfeklerin sınırlandırılmasından, Kuran kursları ve İHL'lerin orta kısımlarının kapatılmasına yönelik hız kazandırılan kampanya girişimleri. Sağlık Bakanı'ndan Milli Eğitim Bakanı'na, Sanayi Bakanı'ndan Sendika Başkanlarına kadar alkışlanıyor ve "emret komutanım" edasıyla 28 Şubat'a şapka çıkartıldığı ilan ediliyordu.

Kartel basını "12 Mart 1971'de ne oldu?" türünden haberler ve tartışmalarla ortamın daha da gerginleşmesine katkıda bulunuyor, "partilerüstü" arayışlarla bulunacak çözümlerin tarihsel arka planlarıyla hafızalar tazeleniyordu. Böylelikle "atanmışlar"ın "seçilmişler"e politika dikte ettirebilmesinin "demokrasi" adına savunulmasını da içine sindirebilmek kolaylaşıyordu. Dün işlerine gelmediği için eleştirilen/reddedilen dayatmalar, "avantajların" düşünüldüğü ortamlarda "tankların balans ayarındaki" demokrasi oyununda kendine yer buluyordu.

"Zinde Güçler"ın uyarılarının ardından, "Sivil İnisiyatif" diye tabir edilen Türk-İş, DİSK ve TESK'ten oluşan sendika konfederasyonları da ilginçtir, "18 maddelik" bir bildiri yayımlayarak hükümeti uyarıyorlardı. Bildirinin ilk maddesinde yer alan ve diğer maddelerini gölgede bırakan "laiklik" ve "demokrasi" talepleri, 4. maddesindeki "Cumhuriyetin kazanımlarının tartışma konusu yapılmaması" noktasındaki uyarılar, Refahyol'un düşüşünden sonra "anyayı konyayı gördünüz" diyen sendikacıların; işçi, emekli, memur, dul ve yetimin yanında mı, yoksa güdümlülüğün gölgesinde mi hareket ettiğini 5 Ocak'taki Türk-İş Mitingi'nden sonra bir kez daha açığa vuruyordu.

Mart ayındaki gündemin bir diğer ucunu da, RP'siz hükümet formülleri, iki turlu seçim ve muhalefetteki bir RP'nin nasıl güçsüzleştirileceği senaryoları oluşturuyordu. 28 Şubat Kararları'nın ardından, sözde, MGK içerisinde sivil inisiyatifi genişletecek olan, (Cumhurbaşkanı'nın olmadığı dönemlerde, MGK'daki temsil yetkisini Başbakan'dan alıp TBMM Başkanı'nı devredilmesini öngören tasarı) Anayasa'nın 118. maddesinin değişikliğe uğratılması önerisi de RP tarafından hazırlanıyor ama işlerlik kazanamıyordu.

Mart ayı sonuna doğru, Amerikan basınının The New York Times, İnt. Herald Tribüne gibi önde gelen gazetelerinde; TSK'nın politikalarını eleştiren ve Refahyol hükümetine destek veren yorumlar göze çarpıyordu.

Dergimizin Mart sayısı, darbe senaryolarına ayrılıyor, gündem yazısında ise, bir gerçeğin altı çiziliyordu: "Darbe Tehdidi Düzenin Tıkanmışlık İlanıdır".

### **NİSAN: Genelkurmay Brifingleri ve David Levi'yi Protesto**

"Ordu'nun demokrasiye bağlı ve Meclisin iradesine tabi olduğu" söylemleri bir yana. "demokrasi'yi koruma" adına yürütülen seferberlik tüm hızıyla sürüyor, hükümeti, muhalefeti, medyası, bürokrasisi ve halkıyla, her kesim söz konusu seferberlik ortamına ayak uydurmaya çalışıyordu.

Egemen katmanlardan "resmi-sivil" değişik kesimlere mensup herkes Genelkurmay'a çağırılıp brifinglere tabi tutuluyor, "birincil tehlike" ilan edilen İslami kesimlerin sindirilmesine yönelik planlar Orduvevleri, Meclis kulisleri ve Medya'da yoğun bir biçimde tartışılıyordu.

Bu arada, İsrail'le yapılan anlaşmaların sonucu olarak Siyonist devletin dışişleri bakanı David Levi, 7 Nisan tarihinde Türkiye'ye geliyordu. Müslümanların öncelikli hedef seçildiğı ve Sincan'da Kudüs kutlamalarını ve müslümanların direniş ruhunu ezmek için tankların yürütüldüğü bir ortamda, bir avuç insan İstiklal Caddesi'nde David Levi'nin gelişini protesto edip İsrail bayrağı yakıyor ve aynı gün İstanbul Üniversitesi müslüman öğrenciler, Beyazıt Meydanı'na doğru "Katil İsrail'in Dışişleri Bakanı Türkiye'den Defol" pankartıyla yürüyüşe geçiyor ve 26'sı gözaltına alınıyordu. Aynı gün, dergimizin yazarı Rıdvan Kaya, Burhan Kavuncu ve Selam Gazetesi'nden Hasan Kılıç Levi'yi protesto eden bir basın açıklaması yapıyor, kirli medyanın ihbarı sonucunda yargısal takibata uğruyorlardı.

11 Nisan Cuma günü ise, müslümanlar, Beyazıt Meydanı'nı doldurarak, "laik Dikta İsrail'e Kukla", "Siyonist Katiller Türkiye'den Defolsun", 'Yaşasın Filistin Direnişimiz' sloganları arasında Türkiye'nin İsrailleşmesini protesto ediyorlardı. Ve açılan bir pankart, sistemin görünmeyen yüzünü açığa vuruyordu: "MGK'ya, DGM'ye, Çetelere Hayır!"

Düzenin Nisan ayında açtığı cephe "eğitimin kesintisiz 8 yıla çıkarılması" konusu idi. RP'li hükümetten kurtulabilmenin bir manevra alanı olarak görüldüğü İHL'ler meselesi, aynı zamanda bir takım tartışmaları da gündeme getiriyordu;

"Örtük darbe" dönemi tüm hızıyla sürece ve "Sivillerin yapamadığı "hükümeti devirme" işi bir şekilde gerçekleşecek; Ardından geçici bir hükümet kurulup, RP'nin seçimlerden birinci parti olarak çıkmasını engelleyecek bir seçim yasası hazırlanacak; Ve Merkez Sağ'da birlik projeleri denenecek. Kısacası bugün halen tartışmaları süren konuların ilk tohumları yoğun biçimde Nisan ayı içerisinde atılmıştı.

Nitekim, bugün okullarını MEB'e bağışlamak zorunda bırakılan Fethullah Gülen, "hükümetin çekilmesi ve 8 yıl" konusunda yaptığı çıkışlarla, müslüman kesimlerin tepkisini, Lions klüpleri'nin ise takdirini alıyordu.

Aynı dönemlerde, "halkı silahlanmaya kışkırtmak" iddiasıyla, "bir halk düşmanı" adlı oyunla ilgili soruşturmaya Ankara DGM el koyuyor, İçişleri Bakanı sarık ve cübbeye yönelik cezaların artırılmasını istiyor ve müslümanlar ilk defa "MGK kararları, DGM'ler ve Çeteler"i eleştiren gösteriler düzenliyorlardı.

14 Nisan'da İçişleri Bakanlığı 80 ilin valisini Ankara'da toplama kararı alıyor; MGK'nın laik rejimi hedef alan girişimlere karşı önlem alınması istemini içeren 15 maddelik bir gündem görüşülüyordu. Öğrenci yurtlarından özel okullara, cami imarından memur alımlarındaki denetimlere, belediye atamalarından silah ruhsatları ve kurban derileri meselesine kadar bir dizi "denetim konusu" gündeme alınıyordu.

Bütün bu olan bitenlere karşı ise Erbakan'ın tepkisiz ve silik tavrı anlaşılır gibi değildi. Özellikle İHL'ler meselesindeki düzenin saldırgan tavrına karşı sürdürülen tepkisizlik ve pragmatizm, hükümetin gitme senaryolarının tartışıldığı bu süreçte Erbakan'ı da bir suskunluğun içine itiyordu.

Kitlelerde ve RP yöneticileri vasıtasıyla da İslami kesimde yaygınlaştırılmak istenen sinmişliğe karşı, dergimiz Nisan sayısında duyarlı müslümanlara bir çağrıda bulunuyor ve sorumlu kişileri göreve davet ediyordu: "Düzenin Kuşatmasını Direnerek Kıralım!"

**MAYIS: RP'ye Kapatma Davası ve Sultanahmet Mitingi**

ANAP lideri Mesut Yılmaz'ın, "bugün Türkiye'de hükümet askeri vesayet altındadır" şeklindeki pişkin sözlerine sahne olan Mayıs ayı gündemi, bugüne dek RP'ye destek veren kitleleri sindirme temayülünden başka, RP'nin de tasfiyesini hızlandıracak olan bir gelişmeye sahne oluyordu. RP'nin kapatılmasına yönelik ilk ciddi adım, Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş tarafından atılıyordu.

BKMYM, 28 Şubat kararları ve İHL'ler derken, RP'nin kapatılması yönünde atılan adımlar, bu yeni cephenin "Gerginlik Stratejisi"nin son noktası olduğunu gösteriyordu. Önce halkı, sonra halkın önemli bir kesiminin destek verdiği siyasal oluşumu cezalandırma taktiği, MGK hükümetinin kesintisiz ve giderek yükselen bir trend tutturana pervasızlığının "askeri demokrasi"yi rayına oturtmadaki son kozunu simgeliyordu.

12 Eylül sonrası, kendi partileri olan MDP'yi iktidar yapabilmek için binbir ihtimamla hazırladıkları seçim sisteminin RP'yi iktidara getirmesi ve tüm karalama ve taarruz planlarına karşın iktidardan düşürememesi, bu defa siyasal arenadan silme tehditlerini gündeme getirmişti. Olağan durumlarda binbir taviz veren bir siyasi liderlik, kapatılma korkusuyla neleri feda etmezdi ki?

Önce kriz yarat, sonra krizi çözmek için geniş yetkilerle donan, ardından da bu yetkileri yeni kriz ve gerginlik ortamlarını sahneye koymak için kullan. İşte bir yıldan fazla süren MGK güdümlü siyasetin taktiğinin özeti.

Bu taktik, insan hakları, demokrasi, hukuk devleti vb. tüm iddiaların terk edilip, alenen tek parti döneminin canlandırılması stratejisini içermekteydi. Peki Vural Savaş'la Deniz Baykal'ın yakın dostluğundan dem vuran ve rejimin gerçeklerini görmemekte halen ısrar eden sağ-muhafazakar bilinç/anlayış, bu kafa yapısıyla, bu düzenin hukuksuzluğuna karşı durabilecek miydi? Elbette ki hayır!

11 Mayıs günü örtülü olarak MGK politikalarına ve 8 yıl konusundaki girişimlere bir tepki niteliği taşıyan "İmam-Hatiplerime Dokunma" çağrısıyla yüzbinlerce duyarlı insanın katılımını sağlayan "Sultanahmet Mitingi" düzenlendi. Ancak bu mitingi organize edenler, kendilerine savaş açan, giyimine, tesettürüne karışan güçlerle ortak kimliği vurgulayan bayrağı eline alarak ve ulus-devletin şiarlarını haykırarak bu "güç"le mücadele edebileceklerini zannediyorlardı. Ve 'sivil' tepkilerini meclis koridorlarında, telefon, telgraf trafiğiyle serdetmeye çalışanlar, -mücadele bir yana- izzetsiz ve tavizkâr tavırlarla mevcudu kurtaramayacaklarını, daha sonraki günlerde açık bir biçimde görmüş oldular.

Dergimiz, Mayıs sayısında "Laik Sistemin İmam-Hatip Düşmanlığı"nı işliyor ve Genelkurmay brifinglerini "savaş brifingi" olarak kapaktan ifşa ediyordu.

### **Haziran: Darbenin Meyveleri Alınıyor**

TSK hedefe kilitlenmişti. Son MGK toplantısında, Erbakan'a "28 Şubat kararları"yla ilgili hesap soran komutanlar, "hiçbir icraatin gerçekleştirilmediği"nden yakınıyor, İHL'ler meselesinin Bakanlar Kurulu'nda bir an önce gündeme getirilmesini salık veriyorlardı. Bu arada. Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda bir brifing veriliyor ve Genelkurmay Başkanlığında "Batı Çalışma Grubu" adı altında; "Türkiye'deki bütün illerde irticai faaliyetleri takip edecek" bir teşkilatın kurulduğu belirtiliyordu.

11 Haziran günü, yargı, basın, üniversite ve iş dünyasına verilen brifingte ise, "Durumdan Vazife Çıkartmak" kabilinden tespitlere rastlanıyordu. Brifingten Vazife Çıkartan Kartel Medyası ise çanların Refahyol için çaldığı, "Askeri Müdahaleyi" önlemenin tek şartının hükümetin bırakılması olduğunu salık veriyorlardı;

"Muhtıra gibi brifing", "Ordu'dan son uyarı", "Gerekirse Silahla" naraları 12 Haziran tarihli gazetelerin manşetlerini süslüyordu(!) Savcılar ve yargıçlar, Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın uyarısını dikkate almıyor ve tercihlerini brifingten yana kullanıyorlardı.

Böylelikle bir senedir işittiğimiz kalıplaşmış tümce ve lafızların" terk edilmeye yüz tuttuğu bir dönem başlıyordu. Bir yıldır öcü konumundaki "irtica" bir gecede hallediliyor; "Durumdan Vazife Çıkartmaya" gerek kalmıyor; "Balans ayarı", "kriz dönemi", "muhtıra" sürmanşetlerden çıkartılıyordu; Çünkü basiret sahibi "Silahsız Kuvvetler" tereyağından kıl çekercesine tüm rejim bunalımlarının üstesinden geliyor ve bir "tarih yazıyordu".

Böylece TC tarihinin 55. hükümetinin önü de açılmış oluyordu.

Haziran sayımızda, tavrını netleştiren düşman karşısında müslümanların mücadele sorumluluklarını hatırlatan çağrılar yer aldı.

### **TEMMUZ: MGK Güdümlü İktidar ve Zulme Karşı Direnişe İlk Adım**

"Topyekün Savaş" meyvelerini veriyor ama MGK güdümlü siyaset devam ediyor, RP hükümetten düşüyor ve böylece sözde "rejim kriz"i ortadan kalktığı halde, "demokrasi"yi rayına oturtma süreci devamlılık arz ediyordu. Çünkü "Zinde Güçler". "Ara rejim"in siyasi iradesinin 28 Şubat kararlarını uygulamada yeterli olamayacağı kanaatini taşıyordu.

Temmuz ayı Refahyol engelini aşılmasının ardından gerçekleştirilen bir dizi operasyona şahitlik ediyordu. Genelkurmay'ın Doğu Perinçek eliyle kamuoyuna taşıdığı "Çiller'in CIA ajanlığı" meselesi, Çiller'siz güçlü bir Merkez Sağ yaratma arayışının bir türevi olarak gündeme geliyor, 8 yıl meselesi ise Siyasal İslam'a güç veren kanalların tıkanması mantığıyla gündemin baş maddesi olarak yerini alıyordu.

"İrtica tehlikesi" manşetlerden düşmüş olmasına rağmen, MGK brifinglerinde ilk sırayı almaya devam ediyordu. MGK, temmuz brifinglerinde PKK-irtica işbirliğinden bahsediyordu. Bunda, Beyazıt Meydanı'nda başlatılan ve ardından tüm ülke sathına yayılan 8 yılı protesto mitinglerinin de büyük payı vardı.

27 Temmuz Pazar günü, müslümanların "İHL'lilerle Dayanışma Platformu" adıyla oluşturdukları bir kuruluşun daveti üzerine, Beyazıt Meydanı'nda binlerce insanın katıldığı ve darbecilerin, İslam düşmanlarının kınandığı; Kur'an kursları ve İHL'lerin orta kısımlarının kapatılma politikalarının protesto edildiği büyük bir basın toplantısı yapıldı. Yazın yakıcı sıcaklığında müslümanların oluşturduğu bu direniş; tanklara, cunta paşalarına, darbecilere meydan okuyan ve halkı direnişe çağıran pankartlarla kimlik aşılایıcı bir tavrın öncülüğünü yaptı; "Zulme Karşı Direneceğiz!", "Laik Dikta: Zam, Zulüm, İşkence", "İmam-Hatipler Kapatılamaz", "Cuntaya Hayır, Eğitime Özgürlük!" ve Beyazıt'taki direniş ruhu, ilk defa müslümanlar arasında 70 küsur yıllık batıcı laik rejimin uygulamalarına karşı böylesine bir yaygın ve sürekliliği olan bir karşı koyuş iradesini beslemişti. İrticanın öncelikli tehdit olarak gösterildiği bir dönemde, dergimizin Temmuz sayısı kapağında şu başlık yer alıyordu: "Öncelikli Hedef Neden Tağuti Otoritedir?".

### **AĞUSTOS: İmam-Hatipler Kapatılmaz!**

Ağustos ayı, MGK güdümlü rejim politikalarının bir devamı niteliğinde olan ve İslami kimliği ezme, sindirme, yok etme, korku ve sinmişlik sendromuna tutulmasını sağlama planının bir parçası olan İHL'lerin kapatılması operasyonlarına karşı, halkın yediden yetmişe ülke sathında tepkilerini açığa vurduğu bir dönemi içeriyordu.

27 Temmuz'da Beyazıt Meydanı'nda başlatılan direniş, müslümanları ilk defa rejimle bu denli yaygın bir şekilde karşı karşıya getiriyor; sistemin zulmünü, cuntacıları ve İmam-Hatiplerin kapatılmasını protesto eden müslümanlardan üç bine yakını gözaltına alınıyordu.

Devlet ricalini derinden sarsan ve demeç üstüne demeçler verdiren İHL'lerle ilgili Cuma eylemleri ve konvoy gösterileri sürerken, RP'ye endeksli sağcı-muhafazakar kesimleri ve darbe tehditlerinin getirdiği bunalımı henüz üzerlerinden atamamış olan kişileri, "düzenin bekçilerini bir kenara bırakıp, "Özal'ın kemiklerinin sızladığı" ile ilgili "ANAP'ı sıkıştırmaca endeksli muhalefete yöneltiyordu. Nitekim Eyüp Sultan'daki gösterileri düzenleyen aynı kesimler, tepkilerini çiçekli, bayraklı, şiirli motiflerle gündeme getirmeyi "8 yılın gerçek mimarların gerileteceğini umuyorlardı.

"Peygamber Ocağı"na atıf yapan vurgular artık bir kenara bırakılmıştı ama, bu parlamenter muhalefetin en akli başında simalarının, "halk hala bütün bu olup bitenlerden sadece ordu içindeki bir grup azınlığı sorumlu tutuyor" şeklindeki yorumlamaları, geçirilen bir yılda devleti ve yürürlükteki sistemi tanımak konusunda gerekli derslerin çıkartılmadığını gösteriyordu.

17 Ağustos Pazar günü, cuntacılar karşı Beyazıt Meydanı'nda yükseltile duyarlılık, binlerce insanın katılımıyla Üsküdar Meydanı'na taşınmıştı. Ve onbine yakın kolluk kuvvetinin sıkı denetimine rağmen, miting alanına sokulan bir pankart, İslami değerlere yönelik MGK kararlarının sistematik bir zulme dönüştüğünün ve tavır alınması gerektiğinin haberciliğini yapıyordu: "Başörtüsü Yasakçılarında Hesap Soracağız!".

Dergimizin Ağustos sayısı kapağı, gündemi gündemleştiriyordu: "Cuntaya Hayır, Eğitime Özgürlük".

### **EYLÜL: Sıra Başörtüsünde**

Kanun tasarıları MGK'ca hazırlanıp, Gölge hükümetin apoletli kurmaylarınca uygulamaya konmaya devam ediyordu. BKMY, 1 Eylül 1997 tarihli "Hizmete Özel" genelgesiyle uygulamaya konuluyordu. Aslında yeni bir olgu imiş gibi tanıtılan bu durum, 31 Ocak 1997 tarihinde Erbakan'ın gizli emriyle MGK Genel Sekreterine önemli yetkiler vermesiyle oluşmuştu.

Eylül ayını ilgilendiren en önemli gündem maddelerinden biri de "Başörtüsü Yasağı"na karşı başlatılan tepkilerdi. Zira sıra yeni 163. madde kanun tasarısındaydı. Tasarıya göre, siyasal simge olarak kabul edilen başörtüsü, sokak ve caddelerde dahi yasaklanacaktı. Düzenin saldırılarının her alanda artarak devam ettiği böyle bir süreçte, üniversitelerin 1. sınıflarına yapılan kayıtlar esnasında başörtüsüz fotoğrafla kayıt istenmesi, İHL'lerden sonra rejimin yeni cephesinin İslami kimliğin simgesi, izzeti, onuru olan "başörtüsü" olduğunun sinyallerini veriyordu. Bu basit ve mevzi bir engelleme değildi ve MGK'nın direktifleri doğrultusunda başlayan yeni bir sürecin habercisiydi. "Ölümü gösterip, sıtmaya razı etme" hesapları her alanda olduğu gibi "Başörtüsü Yasağı"nda da kendini gösteriyordu.

Ve dergimizin Eylül sayısının gündem yazısı bir durum tespiti yapıyordu: "Kesintisiz Direniş Egemenleri Korkutuyor!" ve arka kapak yazımız, bir başlangıca işaret ediyordu: "Başörtüsünü Hedef Alan Saldırıları Direnerek Püskürtmeliyiz".

### **EKİM: Müslümanlara Gözdağı ve Başörtüsü Direnişi**

Ekim ayı başörtüsü direnişinin yaygınlaştığı, Kartel Medyasının Kanal 7'ye yönelik iftira/saldırıları kampanyalarının yoğunlaştığı, RP'nin kapatılma davası ile ilgili olarak hummalı bir çalışma içine girdiği, Nurettin Şirin'e 17,5 yıl ceza verenlerin çeteleri birer birer tahliye ettiği; öteden beri "kırmızı kitaplıkların içinde yer alan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi(MGSB)nin yeniden, fakat bu defa ilginç bir tarzda; "çıkarılan kanunlar, yönetmelikler ve uluslararası antlaşmalar buna uygun olacak" denilerek, gayr-ı resmi bir anayasal düzenlemeyle gündeme getirildiği bir dönemi içeriyordu.

Bu ay, RP'nin de yüz seksen derecelik bir çarkedişle "yönünü batı'ya çevirdiğini" ilan ettiği ve "Rap Rap" sesleriyle Merkez Sağ'a doğru yürüyüşünü koşar adım hızlandırdığı bir sürecin de habercisi oluyordu. "Zinde Güçler"i paylamaya güç yetiremeyenlerin artık, ABD ve Avrupa'yı bu "güçler"i paylatmaya çağırdıkları bir dönemin de ilk adımları atılmış oluyordu.

Dergimizin Ekim sayısının kapağı, yeni bir çağrışı içeriyordu: 'Başörtüsü Onurumuzdur! Onurumuza Sahip Çıkalım!'. Ancak, İHL'lerle ilgili direnişe, tanımlanmış ve ilan edilmiş olarak ara verilmemiş olması, Cuma gösterilerinin durumdan habersiz bazı duyarlı kitlenin katılımıyla da daralarak ve marjinalleşmesine neden olmuştu. Ama artık direnişin ağırlığı, başörtüsü üzerinde odaklanmalıydı. Ve 17 Ekim Cuma günü, başörtüsü direnişçilerine Beyazıt Meydanı'ndan anlamlı bir destek geliyordu: "Başörtüsüne Uzanan Eller Kırılsın", "Dayatmaya Hayır, MGK'ya Hayır", "Faşist Berkardalar Hesap Verecek", "Yeni 163'lere ve MGK'ya Direnelim!". Ancak zulmün artmasına rağmen, bu çağrı, birçok kesimin tedbirliliği sinmişlikle karıştırması sonucu, yeterince yaygınlaştırılmadı.

### **KASIM: "Sivas'a İdam**

BKYM, Sincan, 28 Şubat, kılık-kıyafet operasyonları, YAŞ kararları, Kur'an kursları, İslami sermaye, memurların denetlenmesi, bürokrasideki kısımlar, İHL'ler, Başörtüsü, Sincan'a ceza derken, düzenin son saldırısı Sivas'ta kendisini göstermişti. Egemenlerin linç mantığıyla aldığı bu öc kararı, sadece hukuk dışı/siyasi bir karar almakla kalmıyor, düzen dışı muhalefeti hizaya getirme, sindirme operasyonlarına bir yenisi ekleniyordu. Genelkurmay brifingleriyle hareket eden DGM yargıçlarının, tek parti dönemi İstiklal mahkemelerini hatırlatan bir mantıkla hareket etmeleri, 70 yıl sonra yeniden keşfedilen 'gerçek düşman'ın "ibret-i alem" olsun diye cezalandırması girişimi, aynı zamanda mevcut sürece "devrimci Cumhuriyet güçleri"nin yanında yer alanlara bir rüşvet/ödül niteliği de taşıyordu.

28 Şubat darbesi politikalarının bir uzantısı olan "Sivas'a 33 idam" kararı, Türkiye'de "yargı'nın nereye ve kimlere bağlı olduğunu da açıkça ortaya koymakla kalmıyor, "rejimin kimliği ve niteliği" hususundaki zihni bulanıklıklarını devam ettirmekte ısrar eden muhafazakar kesimlerin sırtlarındaki vebal yükünü artıran bir gerçekliği de ifade ediyordu.

Kasım ayının bir diğer gündemini de "Milletvekili dokunulmazlıklarının sınırlandırılması" meselesi oluşturuyordu ki; Toplumun hiç bir kesiminde dokunmadık alan bırakmayan "gerçek dokunulmazlık sahipleri"nin ikiyüzlülük ve fırsatçılığını açığa vuran bu gündem maddesi sadece, "bizans oyunları"nın devamı niteliği arz ediyordu. Muhalif güçleri sindirmede bir koz olmaktan öteye gidemeyecek olan bu meselenin halli, iddia edildiği gibi ne "Susurluk", ne "yolsuzluklar", ne de "temiz toplum önündeki engelleri bertaraf etme" amacını taşıyordu.

Dergimizin Kasım sayısı, başörtüsü direnişini kimlikli ve kişilikli bir eylem olarak gördüğünü ilan ediyordu: "Başörtüsü Mağduru Değil, Direnişçisi Olalım".

### **Aralık: 98 de Darbe Yılı mı Olacak?**

Hastane ve okullarda başörtüsü zulmünün artarak devam etmesi, Kanal 7'nin gündeme getirdiği 16.4 trilyonluk illegal teşvik tartışmaları, Medya'da tekelleşmeye vize veren gelişmeler, MGK gölgesinde ele alınan RTÜK yasası, RP'nin kapatılması davasında gelinen son dönemeç, AB ve İKÖ politikalarındaki acziyet ve zillet, İsrail'in yörüngesindeki rejimin İslam düşmanlığı politikalarındaki kesintisiz yürüyüşü, bir darbe yılı olarak geçirdiğimiz 97'nin son demleri olarak tarihin kara sayfalarına geçiyordu.

Ve dergimiz, sistemin keyfi yargılama sürecinde Sivas'a kurduğu darağacına şu cevabı veriyordu: "Faşizm İslami Gelişimi Durduramayacak!".

**Kaynak: 1997 Darbe Yılı Panoraması - Haksöz**